

STOPA

ČASOPIS ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH SKAUTŮ A SKAUTEK V ZÁHRANIČÍ Č. 67

Chcem Vámi Zůstať Také Děť

Číslo IV, 1982

Tábor Čsl. D.P. skautů na Walchensee v Alpách
před 33 lety. 1949 3.8 - 26.9.

Redakcia: Dr. Valen Fanderlik, 709 Herma Crescent TRAIL, B.C. Canada V1R 1B3

Redakčný kruh: Vladimír Balajka Dr. Juraj Kelemínsky

Administracia: STOPA 3133 Shipway Ave. Long Beach California 90808
v Europe: SKAUKED Telhuis 2022 6537 LW NIJMEGEN Holland

J a m b o r e e .

Původ slova Jamboree je neznámý. Mění to ani indianské slovo, ani převzaté od afrických domorodců, jak se domníval Baden Powell. Je to pravděpodobně korrumpované slovo z francouzského Charivari, což znamenalo schůzku pod širým nebem, více méně veselého rázu. Když skauti začali pořádat každý čtvrtý rok své světové shromáždění toto slovo dostalo specifický význam.

Zde uvádíme Jamboree od počátku až dodnes:

1920 L o n d ý n - Olympia. To nebyl tábor, Olympia je výstavní pavilon v Londýně. Učastnilo se asi 12 národních skupin, mezi nimi i my. Získali jsme si ihned sympatie svým zpěvem, který vedl A.B.Svojsík a nikdo z ostatních skupin něco podobného nedokázal. Na první světové schůzi, která následovala byl A.B. Svojsík zvolen členem Mezinárodního Výboru / International / později World Světový/Committee a zůstal jím až do své smrti 1938.

1924 Dánsko u Copenhagenu. To byl první tábor pod stany. Učastnili jsme se, Dovězli prkenné podsady jimiž jsme se stali pověstní. Naši výpravu vedl Petr aš z Prahy.

1929 Arrow Park u Liverpoolu v Anglii. Baden Powell tehdy byl jmenován Lord Baden Powell of Gilwell a dostal od Československa řád Bílého Lva. Toto Jamboré se zapsalo do historie strašným blátem, protože anglicky přšelo celou dobu.

1933 Godolo v Madarsku. Toto jamboree se mělo konat u nás, ale neměli jsme dostatečnou podporu naší vlády. Velký náš kontinget vedl Dr. Plajner a naše specialita byly hlavně hry .

1937 Holandsko . Poslední Jamboree jehož se účastnil Baden Powell.

Měli jsme tam velký kontingent a tábor s podsadami a ukásky vodáctví.

1947 Soisson u Paříže. Největší vůbec Jamboree. Náš kontingent čítal na 400 hochů. Měli jsme podsadový tábor, vyznamenali jsme se opět zpěvem a hlavně "Poštorenskou kapelou" která vyhrávala a velkým vystoupením v táborové areně . Název Jamboree byl Jamboree miru. Na schůzi byl zvolen členem Světového Výboru Velen Fanderlik.

1951 Rakousko / Bad Ischel/ První malé Jamboree hlavně Evropanů. Naši skauti Exulanti se účastnili a uplatnili se zase zpěvem u táboráků.

1955 Canada, Niagarské Vodopády. Bohužel jsme neměli kontingent, ale dva totemy a brána u kontingentu Britské Columbie byla práce Velen Fanderlika a Vancouverských Roverů.

1957 Jubilejní Jamboree / 100 let narozenin Baden Powella/ Zvláštní skupina skautů Exulantů se účastnila.

1963 Recko Maraton. Menší Jamboree s velkou účastí skautů ze Středomoří a Blízkého Východu. Hlavní důraz kladen na skauting v zemích, kde teprve nedavno byl zaveden.

1967 USA Idaho. Velká většina skautů byla z Pacifické oblasti. Ukázalo se že angličtina a franština byla doplněna španělštinou a japonštinou jako nejvíce užívané dorozumivací řeči. Jako člen světového výboru se účastnil Velen Fanderlik se svou paní. Bylo to Jamboree nejvíce mezinárodní s kontingenty z celého světa.

1971 Japonsko pod Fuji. Většina skautů byla z Pacificu.

1975 Norsko. První malé Jamboree s vybranými kontingenty skautů. Učastnili jsme se se svým táborem Skautů Exulantů a opět se uplatnili zpěvem.

1979 Filippiny. Většinou skauti z Pacificu a východní Asie.

Příští Jamboree 1983 se koná v Kanadě / Jasper / jedna z nejkánsnějších částí světa. Kontingenty budou opět omezeny jako v Norsku. Asi se účastníme alespoň jako hosté.

Baden Powell a Thompson Seton.

V anglické a předně americké skautské literatuře se uvádějí tato dvě jména jako zakladatelé nebo 'vynálezci' skautingu.

Na počátku tohoto století se objevila řada výchovných organizací předně pro chlapce a pak i pro děvčata která zdůrazňovala výchovu celého člověka, tedy mravní, i tělesnou výchovu zároveň s výchovou či pěstováním znalostí, které, ovšem bylo ponecháno vlastně školám. Život v přírodě výletování ale nikoliv táboření pěstovaly již rozličné organizace mládeže.

Baden Powell svou knihou Skauting for Boys položil dokonalý základ dnešního skautingu i když nechtěl původně zakládat jakýkoliv spolek. Nevyhnutelně však k tomu došlo v Londýně pod názvem Boy Scouts a krátce na to i v Americe byla založena podobná organizace, Baden Powellův Scouting for Boys byl upraven pro Ameriku a Thompson Seton se stal prvním náčelníkem za mořem. To bylo v době, když u nás Svojsík již začal se skautingem. U nás byl skauting dříve nežli v Americe.

Ve světové literatuře skautské nenajdete nikde polemiky a rozbory rozdílů mezi anglickým a americkým skautingem ani názorů Setonových a Baden Powellových.

Tento, řekněme spor, Baden Powell vs Seton je čistě problem u nás v Československu po první světové válce.

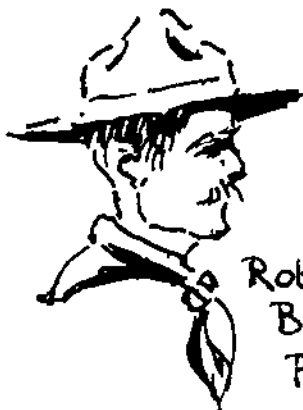
V r 1918 po našem osvobození se odsuzovalo všechno co mělo jakoukoliv spojitost s armádou, vojenstvím a formální disciplínou. Ve všem tom viděli zakuklené to Staré Rakousko. Uniforma bylo něco rakouského, chodit ve formacích bylo 'vojáckování', kázeň byla nedemokratická a pochopitelně Baden Powell jako generál se nehodil do tohoto moderního pojetí.

A tak v r 1919-20 se objevují vedle Svojsíkova Junáka organizace více méně skautské, zakládané většinou Milošem Seifertem, profesorem přírodopisu na mnoha školách v Čechách, odchovance Svojsíkova. Seifert napsal knihu: 'Přírodou a životem k čistému lidství' dobře psanou pro dospělé, ale nevhodnou jako skautskou příručku.

Trvalo to nekolik let, nežli Svojsíkův Svaz Junáků Skautů a Skautek se stal prakticky jedinou skautskou organizací u nás. Liga ČSL Woodcarf-terů se změnila na spolek něklika dospělých kteří chodili na výlety, ale nebyla to naprosto organizace mládeže. Jejich počty byly nepatrné. V r 1955 jich bylo snad 1000 a Junák měl 60.000 členů mládeže.

Většina těchto dospělých 'Setonovců' pak zmizela mezi trampy.

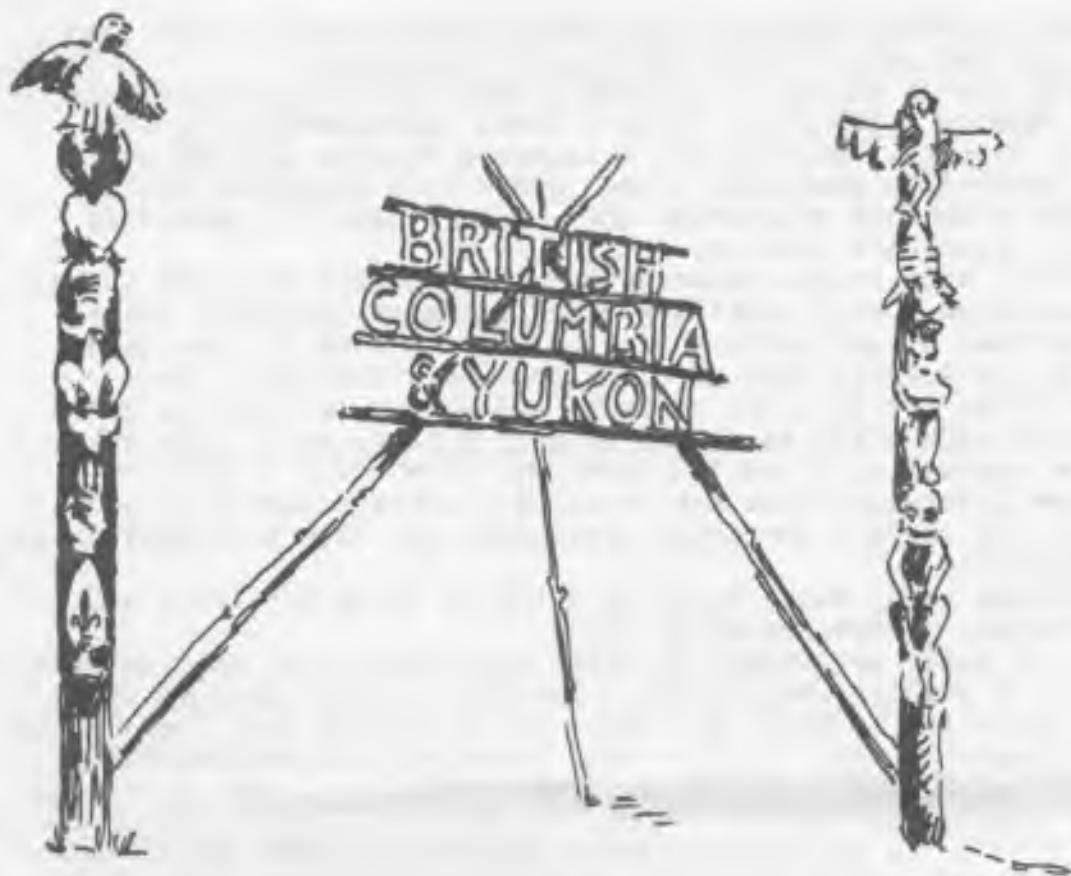
Do nedávna však se užívá slova 'setonovština' jako označení primitivního táboření a zdůrazňování 'indianštiny'. Mnoho lidí užívá tohoto slova, avšak neví vlastně co tím míní.

Robert
Baden
Powell

Ernest
Thompson
Seton

BRANA DO TÁBORA B.C. NA SVĚTOVÉM JAMBOREE V KANADĚ U NIAGARA-ON-THE-LAKE SRPEN 18-28 1955

Tyto dva totemy byly skoro deset metrů vysoké a dodnes stojí ve výcvikovém táboře / Lesní škole / na Pacifickém pobřeží. Jsou vytesané z cedrových kmenů, které se dobře pilují, dřevo je měkké a nepodléhá hnilobě. Některé cedry zde v horách jsou přes 1000 let staré a ještě rostou. Levý totem je skautský, jak každý pozná podle sk. lilie a ruky ve skautském pozdravu a srdce značící skautské přátelství. Ten spodní obrazec je kamenný hrot šípů se skautskou lilí, což byl symbol toho Jamboree 1955. Zeměkoule / západní polokoule s Amerikou / značí svět a ten bělohlavý orel symbolisuje skauty, kteří se tam z celého světa sletěli. Na pravo je indianský totem užívající obvyklých symbolů indianských. Shora: Havran symbol Indianů při Pacifiku, ryba, jelikož byli rybáři, Pod tím je medvěd známý mezi Indiany svou moudrostí a nejniže je symbol Vanouverského kmene, kteří odvozovali svůj původ od žaby.

Jen na vysvětlenou. JENOM Indiani v Britské Kolumbii při pobřeží Pacifiku dlabali tyto totemy a stavěli si je před své chaty na pobřeží. Indiani na preriích nikdy totemy neměli, protože byli nomádi, stěhovali se stále každý rok na jaře na sever, sledující tah bizonů a na podzim na jih když napadl sníh a bizoni táhli na jih. Pochopitelně nemohli s sebou tahat těžké dřevěné totemy. Oni neznali vůbec kola a koně v Americe nebyly. Ty sem přivezli teprve Španělé.

P O D S A D Y .

Velen

Pamatuji se ještě jako chlapec na tábory našich skautů, ještě za první světové války. Já sám jsem tehdy ještě netábořil.

Technickým problemem byly tehdy stany. Prostě jich nebylo, protože jich používala armáda.

Proto Svojsík ve svých táborech, většinou na Sázavě, jak také je popisuje Wolker ve svém denníku, používal prken jako podezdívek pro své stany a jako střecha těchto domků byly nataženy stanové plachty. V těchto stanech (2 X 2 m přibližně) spali čtyři chlapci dva a dva nad sebou. Po válce v r 1919 již bylo plno starých vojenských stanů kterých jsme užívali, ale věřili jsme, že se MUSÍ postavit prkenná podezdívka, i když jsme mívali jen jedno prkno a spali jsme na slammí- cích položených přímo na zemi, nebo na voskovaném plátně. Plastik tehdy neexistoval.

Už v letech 1926 byla prkna drahá a doprava stála ještě víc a tak jsme hledali jiné řešení. V našem 3. Brněnském oddíle jsme stavěli stany na kůlech asi 90 cm vysokých a na ně jsme natahovali plátno, ja- ko svíslou stěnu, které jsme kupovali a sami impregnovali všelijakým, více méně dokonalým způsobem. Prken jsme pak neužívali vůbec. Postele byly z přirozeného materialu a na nich slammíky. / Viz Dívčí tábor str. 39

Před rokem 1938, tedy ke konci našeho skautingu před druhou válkou se objevovaly také stany západního typu, které jsme nosili na výlety a v táborech jsme je stavěli zase na podsady dřevěné, jen výjimečně plátěné. V knize kterou napsal můj bratr Milota Fanderlík zvané "Rádce" v r 1947 na str 163 je fotografie tábora s plátěnými podsadami. Vedl jsem ten tábor a ty podsady nám zachránily životy, protože přišla smršť a tábor doslova poválela, ale my jsme to v těch podsadách přeži- li, kdežto v prkenných bychom sotva vyšli bez úrazu. To bylo v r. 1929.

Stali jsme se známými po celém světě těmito podsadami, ale jenom rakouští skauti si je od nás odkoukali a užívaly se sem tam také v Jugoslávii, ale málo, protože dřevo tam bylo drahé.

75 let uplynulo od prvního tábora který vedl

B A D E N P O W E L L na Brownsea Island 1-9 Avgusta 1907

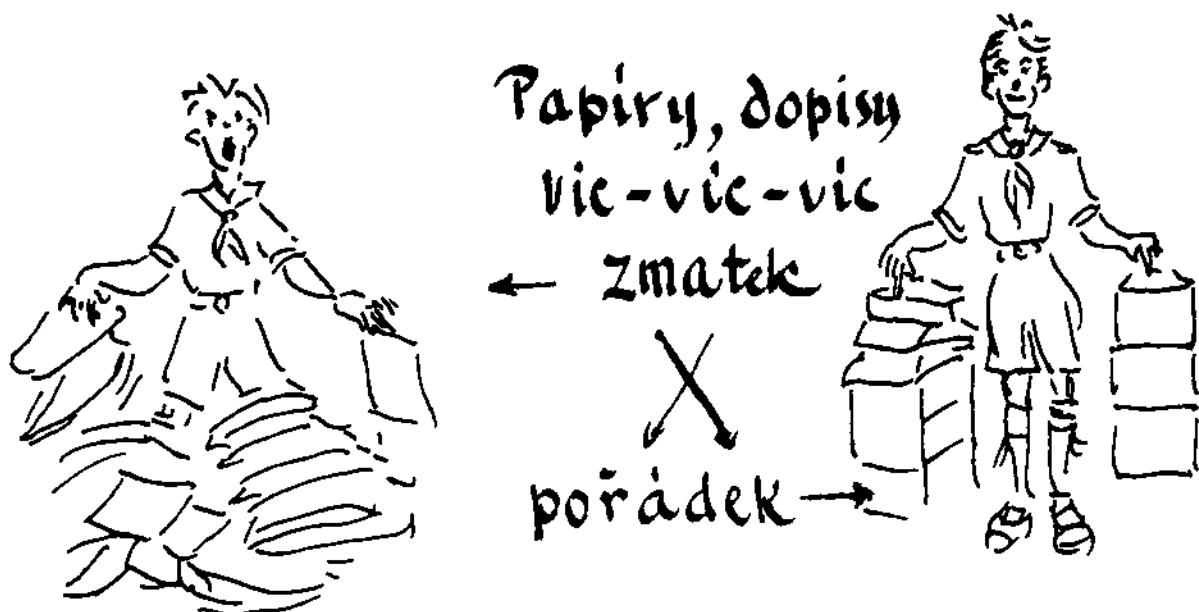
Brownsea Island je maličký ostrov při jižním pobřeží Anglie, kde Baden Powell ještě vlastně před tím, nežli se skauting rozvinul pro několik budoucích skautských vůdců uspořádal pokusný tábor. Byli to jednak hoši, jednak i několik dospělých. Neměli ještě skautské uniformy stany jaké se tehdy daly sehnat, pochopitelně každý jiný. Táboření a vůbec spaní pod stanem bylo něco naprosto neslýchaného. Jenom vojáci tu a tam postavili stany a přenocovali při nějakém cvičení.

Tehdy ještě skauti nebyli a Baden Powell počítal s tím, že skautová- ní zavede v existujících spolcích chlapců jako byly t. zv. Boys Brigades.

Sir William Smith, jejich předseda navrhnul Baden Powellovi, aby s jeho hochy udělal pokusný tábor na týden, aby se poznalo, co se dá dělat a našly se nějaké způsoby vedení. B.P. rozdělil tyto "greenhorny" do čtyř družin / skupin / každá si vybrala ze sebe svého vedoucího / slovo "rádce" ještě neexistovalo / a dali se do stavby velkých armádních zvonových stanů. Pro každou družinu jeden. B.P. měl pečlivě připravený program na celý den, aby vyzkoušel co se s hochy dá dělat a jak na to.

B.P. přiznává, že teprve po tomto pokusném táboře přepsal řadu ka- pitol již připravených pro svou knihu "Scouting for Boys" která vyšla rok na to a stala se Biblií skautingu po celém světě.

Ještě žije několik z těch Brown sea Boys, ale, pochopitelně, již vymírají. Tehdy netušili, co se z tohoto pokusu vyvine.

Každý vůdce má dnes závěje dopisů, papírů, poznámek a všechno a nikdo se v tom nevyzná. Zabíjí čas hledáním a nedostane se k práci.

A přece je tu naděje jak se z toho dostat.

Schovávej průhledné obaly z koupeného zboží, prádla potravin, knih, papírnického zboží a všeho takového nesmyslu. Vyber si obaly které mají přibližně rozměry dopisů, kancelářského papíru a pod.

Dostaneš dopis, na který nemůžeš ihned odpovědět. "Šup s ním do průhledného obalu, aby se mezi ostatními papíry nezahrabal".

"Napišeš odpověď, najdeš jiné papíry které k tomu patří." Šup s nimi do téhož obalu." Když jsi věc vyřídil, projdi obsah obalu a co již nepotřebuješ spal. Co potřebuješ, nebo můžeš ještě potřebovat ulož.

Je-li více obalů které mají spolu souvislost, šup s nimi do většího průhledného obalu."

Ušetříš tak hodiny a hodiny hledání a na první pohled vidíš co v kterém obalu je.

JAK NAUČIT DĚTI DĚJEPISU VLASTI?

Velen

Jan Amos Komenský, učitel národů, napsal již ve svých paedagogických knihách, že dítě se může snadno naučit cokoliv, ale musí se mu to nějakým způsobem přiblížit. Napsal známou knihu *O r b i s P i c t u s* / svět v obrazech/ kde ke každému pojmu byl obrázek. Doporučoval aby se všelijaké poučky sestavovaly do rýmovaček a tak se to dětem lépe pamatuje.

V našem 3. oddíle v Brně jsme měli speciální způsob, jak naučit naše chlapce dějepis.

Měli jsme v inventari hodně stanových pláten, kterým se říkalo lidově 'půlky' protože ze dvou se stavěl jehlanový stan.

A tak místo nějakých čísel každá 'půlka' dostala jméno po nějakém našem králi. Začalo to od Kroka, Libuše, Přemysla až do Marie Teresie.

Krok, to byla hadra, skrze kterou přšlo, Libuše byla něčím politá. Před dešti na ní vystoupily nějaké záhadné obrazce. Inu, uměla prorokoval. Sv. Václav měl trhlínu, inu asi jak ho v Staré Boleslavi probodnuli, Přemysl Otakar II měl řadu ran z bitvy na Moravském poli, kde padl. Karel IV se nedal dobře na podsadu natáhnou, plátno bylo nějak vytažené. Inu, však víte že byl chudák hrbatý. A tak to šlo dál až po Marii Teresii, z které zbyla jen půlka, když jí Fridrich sebral Slezsko.

ROZDEL FUNKCE A SVĚRUI PRÁCI.

' Já na to nestačím, nikdo mi nepomůže a na nikoho není spolehnutí ! '

Tento zoufalý výkřik slyšíte všude a často ty sám se probudíš s tímto zoufalým pocitem. Nehledej vinu v jiných TY SÁM JSI VINEN. Šidíš sebe a hlavně šidíš své hochy v oddíle, své rádce a kdekoho.

'Každý je jinak hloupý' říkal básník Bezruč, jeden z nejlepších přátel mého otce a dodával: v tom je naše štěstí, jaká by to byla votrava, kdyby chom byli všichni STEJNĚ hloupí.'

Nikdo za Tebe neudělá Tvou práci právě tak, jak to děláš Ty, ale udělá ji a někdy poznáš že i lépe nežli Ty. Většinou však JINAK . A s tím se musíš smířit a počítat s tím.

Drobné práce a úkoly svěruj jednak rádcům ale i starším hochům , vždycky po poradě s rádcem. Oni to udělají stejně dobře jako každý jiný a při tom se naučí mnohemu 'umění'

V oddíle si ustanov všelijaké 'důležité funkce' jako ARCHIVAR, který sbírá, ukládá a opatruje všelijaké památky / souveniry / z výletu a jiných podniků, vystavuje je na čas v klubovně a stará se o jejich udržování. Tím se buduje tradice.

Jiný funkcionář je FOTOGRAF, spíše snad správce ALBA. Fotografie mají cenu jenom, když je na rubu zapsáno co to je, kde a kdo je na nich a kdy byly brány. Po krátké době se to poplete. Mějte v klubovně nějaký šikovně vyrobený rám do něhož se fotografie zasunou, pověsí se to na zeď a časem se obrázky vymění a , nové se vystaví a staré uloží do Alba.

SPRAVCE INVENTARE. To musí být energický typ, který se o to dovede starat nemilosrdně, aby dostal věci zpět a postaral se o opravy. Někdo, kdo nemá žádnou jinou funkci.

KNIHOVNIK má na starost oddílovou knihovnu. Je to docela přirozené že i nejukázněnější lidé nevracejí knihy v čas. S tím se musí počítat, ale nesmí se to trpět.

Bude snad ještě mnoho podobných funkcí. Dbej o to, aby neměl jeden hoch příliš mnoh. na starosti, protože pak na to nestačí a aby také jiní měli nějakou tu odpovědnou funkci.

Pokladnu bude mít vždycky zástupce vůdce, protože to je úkol velice odpovědný, ale výběrčí příspěvků, my jsme ji: říkali podle Bible 'publikán' může být kdokoliv ze starších hochů. Musí se však kontrolovat a na každé schůzi musí podávat zprávu. To je důležité, protože ho to nutí k přesnosti a dochvilnosti a dává mu to také kus důležitosti mezi ostatními.

P a m a t u j : Tyto funkce drží lidi v oddíle, dává jim konkrétní a trvalé povinnosti, ale také jakousi 'gloriolu' důležitosti. Dodržuj přesně zásadu, že podávají alespoň jednou za měsíc krátkou zprávu, aby se ne ně a na jejich práci nezapomělo.

A snad řeknete: My nemáme klubovnu. Nevadí. Všelijaké ty rekvisity, který by visely v klubovně t r v a l e se alespoň na schůzku donesou a pověsí na zeď. O tom jindy víc. Musí být uloženy v nějakém kufříku, který je někde pod postelí a na schůzku se VZDYCKÍ do esouÁ to bude zase funkce nějakého KUFRAŘE .

O H E N

Pospíšil - Neuman

Vážně

Za plál o heň divuplný vystouplkouř ti še zapraskalo
 smolné dříví teplo z něho dýše ^{živeji} Ne ní strachu není chladu
 oheň jaasně plane se-že hu je ne jen klesti myšlenky též
 pla -né Ho-ří volný podnebesy co vše se v něm ta - jí
 slyš, plameny staré báje spolu še-po-ta - jí .

Šumí o tom, kterak zaplál
 prvně v lidských rukou
 jak byl bohem, dobrodincem,
 božích soudů mukou.
 Jak hřál v zimách nekonečných
 lidstvo v mrazu tuhém
 i jak psancům, průkopníkům
 jediným byl druhem.
 A nám zvláště umí tolik
 rudý jazyk říci,
 syčí kterak upáklí
 Mistra na hranici.

Praská z něho ozvěnou věak
 i zvěst o Žižkovi,
 jak všem zhoubcům české země
 zažehoval krovy!
 Šumí, praská, svítí, plane
 obraz pravdy ryzí,
 která hřeje naše srdce,
 ale pálí cizí!
 Zaplál oheň divuplný
 v naší vlasti krásné;
 naší vinou, přísaháme,
 nikdy neuhasne.

Otištěno bez dovolení nebožtíků autorů.

STANOVISKO ČESKÉHO A SLOVENSKÉHO EXILOVÉHO SKAUTINGU K ÚPRAVĚ VZTAHU KE KOMUNISTICKÉMU REŽIMU V ČESKOSLOVENSKU

Prohlášení vedení Sokola a Sdružení býv. polit. vězňů v této záležitosti se dostalo velké publicity a podpory ve veřejnosti. Vedení exilového skautingu proklamovalo neslučitelnost režimním institucím adresované žádosti o milost a z toho vyplývající uznání režimu de facto, se členstvím ve skautských jednotkách již na jaře 1980, snad jako první organizace vůbec.

K L U B O V N A

Máte-li klubovnu, vlastní místnost, můžete všechno to co je tu níže uvedeno upevnit na zeď trvale. Nemáte-li klubovnu a používáte místnosti jen pro schůzky, řpatřete si příslušné obrazy a diagramy nebo je vyrobte, nalepte na lepenku a na každou schůzku se donesou a 'vystaví'. Vyrobte vše ve stejném formátě a složte do 'kufru'.

Skauting není škola ale velice mnoho učí a mládež potřebuje leccos vidět a vidět a číst a číst, nežli si to zapamatuje.

V y v ě s v k l u b o v n ě :

Skautský zákon, Skautský Slib, Text Junácké / s uvedením jmen autorů: S.K. Procházka - J. Kovařovic / hudba/

Národní hymny, Státní znaky / barevné/ Okopírujte a okolorujte

Písmo velké 3 cm

Opatři mapu Československa podle lepenkou a vyvès.

Nákres světového odznaku skautů / zvětší oddílový malíř 20 cm/

Skautské odznaky našeho exilového skautingu. /20 cm/ Rozuměj ne odznaky odborek, ale ostatní odznaky které nosíme, které jsou na písennostech, knihách, hlavičkovém papíře a pod.

Jména a adresy V dce a jeho zástupce a rádců / telefonní čísla/ Telefonní čísla Ambulance, Hasiči, nejbližší nemocnice a doktor.

Značky map všeobecně užívané

Morseova abeceda signaly píšťalkou

Semaforová abeceda

P o k u d m á t e : Obrazy Baden Powella, A.B. Svojsíka s daty narození a umrtí.

P o k u d j e m i s t o : Obraz presidenta Masaryka, Beneše Komenského Štefanika a jiných které máte.

Toto je jediná cesta, jak naučit mládež věci, které se vyžadují k skautským stupnům. Nestačí jenom o tom mluvit. To se musí vidět několikrát, znova a znova a pak se to teprve pamatuje.

Toto jsou požadavky k jednotlivým stupnům které se takto učí:

Junácká	N I 1	Marseovka	I XIII	
Národní znaky	N I 2	Zeměpis vlasti	II II	4
Skautský zákon	N I 3	Skautský slib	I I	5
Národní hymny	N II 1	Znaky skautské	I I	9
Státní vlajka	N II 2-3	Okolí města	I-III	1-2
a znaky	N III 3	Značky map	I XV	1
Sk pozdrav a symboly	N I 8			
Signaly píšťalkou	N I 9			
Okolí klubovny	N III 2			
Telfon	N III 2			

